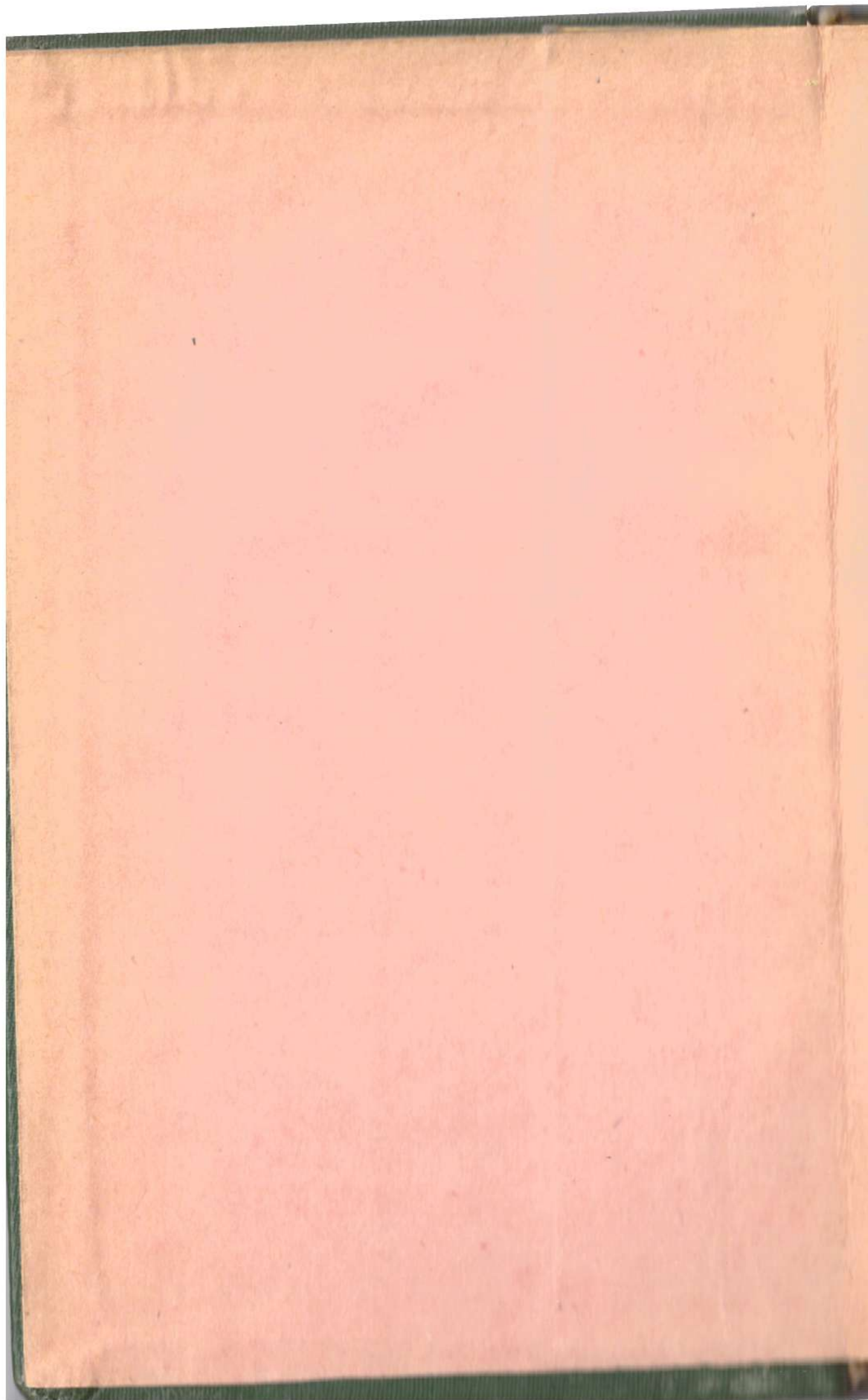

2885

2.5
AR
61

621

b10376057

842.5

Mar

1961

DÜNYA EDEBİYATINDAN TERCÜMELER

FRANSIZ KLÁSİKLERİ: 216

AŞK İLE İNCELEN
ARLEQUIN

*Bu tercümenin her türlü basım ve yayım hakları
Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Bakanlığın müsa-
adesi alınmadıkça bu tercümenin metni tamamen
kısmen veya değiştirilerek alınamaz.*

Millî Eğitim Bakanlığı Tercüme Bürosu Başkanlığının
11 şubat 1961 tarih ve 1 sayılı kararıyle Fransız
Klâsikleri Serisinde yayımlanması uygun görülmüş ve
Yayım Müdürlüğünün 25 şubat 1961 tarih ve 3695
sayılı emirleriyle birinci defa olarak 4000 sayı basılmıştır.

MARIVAUX

AŞK İLE İNCELEN ARLEQUIN

(l'Arlequin poli par L'amour)

RFID

Bu eseri İlhami UZEL dilimize çevirmiştir.

EĞE ÜNİVERSİTESİ	
Rektörlük Kütüphanesi	
D. Baş N:	2883
Tasnif N:	842,5
Geliş Ta:	2-4-1983

İSTANBUL 1961 — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ

2222
2. 5. 18
S. A. 1000

ÖNSÖZ

Yazarın hayatı: Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux 1688 de doğmuş, ve 1763'de ölmüştür. (Sans) 'lı bir ailenin kızı olan Madmazel Colombe Bologne'la evlenmiş, bu evlilikten, adını yine Colombe koydukları bir kızları olmuştur. Bayan Marivaux, altı yıllık bir evlilik hayatından sonra ölmüştür. Kızları ise, yirmi yaşında babasından ayrılmış ve bir manastıra gitmiştir.

Marivaux'nun karısının ölümüne yakın bir zamanlarda, italyan tiyatrosu artistlerinden, asıl adı Gianetta Bezoni olan Silvia ile nasıl tanıştıkları hakkında şöyle bir söylenti vardır: Silvia'nın bir ahbabı bir akşam bir yabancıyı artistin locasına götürür. Silvia ziyaretçiye Marivaux'nun sahne eserlerinin bazı yerlerini iyi kavrayamadığından, tanımadığı yazarın kendisini çalıştırması imkânını bulamadığından söz açar. Ziyaretçi, artistin locasında gördüğü el yazılarını alır, önce soğuk bir eda ile okur, fakat daha sonra heyecanlanarak piyesi âdeta oynamaya başlayınca, Silvia: "Siz ya şeytansınız, ya da yazarın ta kendisisiniz." diye haykırır. Arkadaş olurlar. Silvia ile Colombe birbirlerine çok benzerlermiş. Dürüst ve kocasına çok bağlı olan Silvia, Marivaux'nun yüreğindeki heyecanı belki sürdürmüş, ve onu, teslim olmadan karşıkoymanın tatlı azaplarının zevki içinde yaşatmış olabilir. Çok cömert, kendinden ziyade başkalarını düşünen bu adam, yüreğinde daima laze, daima uyanık, daima sâf, hiç eksilmeyen bir aşk yaşatmıştır. Buna bakarak, yazarın dehasının

sırrını, eşi Colombe'dan ziyade Silvia'dan aldığı kanısı üstündür. Salonlarda parlak bir kabul gören, ve inceliği ile tanınmış olan Marivaux, evvelâ kendi zevki, sonra da geçimini sağlamak için yazmıştır. Gazetecilik yapmış, romanlar ve sahne için dram eserleri vermiştir. Esas zaferin, neşe ile heyecanı, inceliklerle derinliği çok güzel bir şekilde bir araya getirdiği komedilerine borçludur.

Kendisine "edip" sıfatı, geçimini sağlamak için çalıştığı zamandan (1720) itibaren tanınmıştır. 1742'de "Académie"ye üye seçilmiştir. Daha sonraları modası geçmiş bir yazar olmuş ve hemen hemen köşesine çekilmiş bir insan hayatı sürmüştür.

Eserleri hakkında genel bilgi: Bugün en şöhret kazanmış olan eseri "Le jeu de l'amour et du Hasard-Aşkın ve tesadüfün oyunu" adlı sahne eseridir. Marivaux 34 komedi yazmıştır. Bir çoğunun yeniden diriltilmesi ihtimali artık olmiyan bu eserler arasında "Arlequin poli par l'amour — Aşk ile incelen Arlequin," yazarın en parlak başarılarından sayılmaktadır.

Marivaux, romanlarından ziyade sahne eserleriyle ün kazanmış olmakla beraber, romanları da kendisinin tanınmış bir yazar sayılmasına yetmektedir.

Marivaudage (Marivodaj) tabiri: Marivoculuk diyebileceğimiz bu tabir, yazarın zarafette, kolaylıkla ifade tarzında, duyguların ve düşüncelerin seçkinliğini de gösterdiği özelliğin adlandırılmış olmasından ibarettir. Yazarın bu özelliğini çok ayrıntıca bulanlar olmuştur. Halbuki Marivaux, kendine has sanatçılığında, insanlığı gözlemlemeyi, onun ezeli dertlerinin derinliklerine inmesini bilmiş, ince bir ruhiyatçı olduğunu göstermiş, ve komedileri hayal çerçevesi içinde kalmakla beraber, çözümlerinin sade olmasına dikkat etmiş, hep gerçeği göstermek istemiştir. Kaygu, tereddüt, güven, güvensizlik, verinme, verinmesizlik gibi hisleri ifade eden kısa cümleler Marivaux'nun çözümleme malze-

mesidir. Marivaux'nun ifadesinde zarafet vardır, fakat yapmacık, eski tabiriyle caliyet, asla yoktur. Marivaux hisleri konuşturan o kısa cümleleriyle insanı bir ân düşündürür. Marivaux komedilerinin belirtmek istediği gerçek, ne belirli bir yerin renginin yankısını vermek, ne de her hangi bir olayı en basit ayrıntılarına kadar dikkatle nakletmek, değil, ruhun hareketlerini gözlemliyerek bu hareketleri sadakatle yazıya dökmektir. Kendisini 19'uncu yüz yılda Musset ve 20'inci yüzyılda Giraudoux taklit etmişlerdir.

Sahne eserlerinin özellekleri: Marivaux bu eserlerinde gayet saf bir aşk yaşatmıştır. Bunlarda muhakkak ki, maddi zevkten bir *zerre* vardır, fakat nezaket ve nezahat mutlak olarak hâkimdir. Marivaux, çiftleri ancak noter önünde birleştirmiş, bunların düğünden evvelki münasebetleri üzerinde durmuş, ve evlilikten sonraki hayatı esrar perdesi arkasında bırakmıştır.

Marivaux, aşkı bir şimşek gibi birden parlatmakta ve sevgililere, bir mani olmadıkça, samimiyetle ve açıkça itirafta bulundurmaktadır. Sahneye güzellik veren tarafların sevgilerini önce kendi kendilerine, sonra aşklarına söylemeleridir. Marivaux gerçekçi bir yüzyıl içinde yaşamış olmasına rağmen cin ve peri masallarına uygun eserler yaratan tek yazardır. Peri, cin ve sihirbaz rollerinin hâkim oldukları bu sahne eserlerinde şahıslar âdeta dans ederler. Bu sahnelerin iyi oynanabilmesi için sahne sanatkârının yarım daireler çizerek, tek ayağının eksenini üzerinde dönebilecek kudrette, hafif vücutlu ve göğsü ilerde olması, uçar gibi yürümesi gerekmektedir. Denilebilir ki, Marivaux'nun bu çeşit sahne eserleri bale'ye yaklaşmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşılacağı üzere, "Aşk ile incelen Arlequin"i hakiki hayattan bir parça olarak değil, bir şiir saymak gerekmektedir. Yazarın ve bu eserinin kıymetleri hakkında bir fikir

verebilmek için "Comédie Française" in 1943'den beri her senenin 4 şubatında Marivaux'nun doğum gününü kutladığını, klâsiklerin dördüncüsü olarak tanındığını, adıgeçen tiyatromun "Aşk ile incelen Arlequin" için çok ihtişamlı dekorlar yaptırdığını söylemek yeter.

Marivaux'nun komedileri hakkında söylenebilecek son söz şu olabilir: "Marivaux kendi tarzında tektir."¹

¹ Yukarıdaki bilgiler, P. Castex ve P. Surer tarafından 18'inci yüzyıl fransız edebiyatı etüdleri için hazırlanmış olan eser ile, Robert Kemp tarafından hazırlanmış olan bir ön sözden alınmıştır.

AŞK İLE İNCELEN ARLEQUİN

SAHIŞLAR

PERİ

TRİVELİN, Perinin hizmetçisi.

ARLEQUIN, Perinin kaçırdığı, delikanlı.

SİLVİA, çoban kızı, Arlequin'in sevgilisi.

Bir çoban, Silvia'nın aşığı.

Başka bir çoban kızı, Silvia'nın kuzini.

Bir dans hocası.

Oyuncular, şarkıcılar, çalgıcılar.

Sahne, zaman zaman Peri'nin sarayında ve sarayın yakınındaki kırlıkta geçer.

BİRİNCİ SAHNE

PERİ, TRİVELİN

TRİVELİN, (Peri için çekerken.) — İçinizi çekiyorsunuz Madam, ne yazık ki, aklınızı başınıza toplamadıkça daha uzun zaman içinizi çekersiniz. Bu husustaki düşüncemi söylememe müsaade edermisiniz?

PERİ. — Söyle bakalım.

TRİVELİN. — Anasından, babasından kaçırdığınız delikanlı boyu bosu yerinde bir esmer güzelidir. Dünyanın en büyüleyici yüzü var onda. Kendisini gördüğünüz zaman, o bir ormanda uyuyordu. Şüphesiz ki, Aşk tanrısını uyuyakalmış görmekti bu. Sizde kendisine karşı ânında hasıl olan meyilden dolayı hiç te hayret etmedim.

PERİ. — Sevimli bir şeyi sevmekten daha tabii ne olabilir?

TRİVELİN. — Şüphesiz. Bununla beraber, bu maceradan evvel, o büyük büyüleyici Merlin'i oldukça seviyordunuz.

PERİ. — Ne çıkar? Biri bana öbürünü unutturuyor, bu da pek tabii bir şey.

TRİVELİN. — Bu tabiiliğin ta kendisi, ama, işaret edilmeğe değer küçük bir nokta var; uykudaki delikanlıyı, kendisine söz verdiğiniz o Merlin ile evlenmenize birkaç gün kala kaçırıyorsunuz. O halde

iş ciddileşiyor, ve bu hal, söz aramızda, tabiiliği fazlaca kelimesi kelimesine almak oluyor. Buraya kadar yine neyse. En kötüsü sözünüzde durmamak olacaktır. Bu, erkek için çok çirkin bir şeydir, fakat bir kadında asla buna tahammül edilmez. Eğer bir kadın sözüne sadıksa ona karşı hayranlık duyulur, ama öyle alçak gönüllü kadınlar vardır ki, kendilerine hayran olunmasından gurur duymazlar. Siz bunlardansınız. daha az şân, daha çok zevk. Ne âlâ!

PERİ. — Benim yerimde hangi şân! Bu kadar ehemmiyetsiz bir şey için kendimi üzersem budalalık etmiş olurum.

TRİVELİN. — Güzel söylediniz, devam edelim. Delikanlıyı uyur halde sarayınıza getiriyor ve uyanacağı ânı bekliyorsunuz; onu fethetmek için giymiş ve kendinizi, şana karşı cömertçesine göttüğünüz hor görme duygusuna lâyık kılığa sokmuştunuz. Güzel delikanlıdan en aşıkane bir hayret bekliyordunuz. Uyanıyor, ve hiçbir ahmağa nasip olmayan en budalaca bir bakışla sizi selâmlıyor. Siz yaklaşıyorsunuz, o var kuvvetiyle iki üç defa esniyor, uzanıyor, sırtını çeviriyor ve tekrar uyuyor. İşte pek hoş gideceği umulan bir uyanma sahnesinin meraklı hikâyesi. Uğradığınız hayal kırıklığından içinizi çekiyorsunuz ve pesten, alabildiğine kaba kaba bir horlama sizi oradan uzaklaştırıyor. Bir saat geçiyor, o tekrar uyanıyor, ve yanında kimseyi görmeyince (*Hey!*) diye sesleniyor. Bu zarif çağır üzerine siz tekrar geliyorsunuz, o Aşk timsali genç, gözlerini oğuşturuyor. Kendisine “Ne istiyorsunuz, güzel delikanlı?” diyorsunuz. “Ben kahvaltı etmek istiyorum.” diyor.

“Ama beni görünce hiç te şaşırmadınız mı?” diye ilâve ediyorsunuz. “Hâ, evet.” diyor. Burada bulunduğu on beş gündenberi sohbeti hep aynı seviyede. Bununla beraber, siz onu seviyorsunuz. Asıl kötüsü, Merlin’in sizinle evlenmeği düşünmesine müsaade ediyorsunuz. Halbuki, niyetinizin mümkün olursa, delikanlı ile evlenmek olduğunu bana söylemişsiniz. Açıkçası, her ikisini de alırsanız, teamül gereğince, ikinci koca birinciye şımartmalıdır.

PERİ. — Sana iki kelime ile cevap vereceğim. Bu delikanlının yüzüne bayılıyorum. Budalalığı beni asla rahatsız etmiyor. Şimdiki zarif halleriyle beraber, daha sonra akıllanınca edineceği zarafetleri de seviyorum. Bu kadar güzel bir adamın ayaklarımın dibinde bana: “Sizi seviyorum.” demesini görmek ne büyük zevk olacak. Zaten dünyanın en güzel esmeri, ama ağzı, gözleri, bütün çizgileri, birazcık aşkın dokunmasıyla tapılacak hale gelecek, benim sevgi dolu alâkam ona belki aşk ilham etmeği başarsacaktır. Çoğu zaman bana bakıyor ve her gün, aşkı ve kendi kendini hissedeceği ânın geldiğini sanıyorum. Eğer bu olursa, kendisiyle hemen evlenirim. Kocalık sıfatı kendisini Merlin’in çılgınca öfkesinden koruyacaktır, fakat ondan evvel, benim kadar kudretli olan ve kendisini mümkün olduğu kadar oyalayacağım o büyüleyicinin hoşuna gitmeyecek bir şey yapmaktan çekineceğim.

TRİVELİN. — Fakat delikanlı ne daha fazla âşık, ne daha fazla akıllı olmazsa ve sizin kendisine vermeğe çalıştığınız terbiye netice vermezse, o vakit Merlin’le mi evleneceksiniz?

PERİ. — Hayır, hattâ onunla evlensem de, berikinin gözümünden uzak kalmasına razı olamam. Eğer o beni sevecek olursa, evli bile olsam, sana itiraf edeyim ki, kendime güvenemem.

TRİVELİN. — Söylemeğe ne hacet, böyle olacağını zaten biliyordum... Ha kendini isteğe kaptırmış kadın, ha mağlûp olan kadın, ikisi de birdir. Yakışıklı budalamızın dans hocasıyla beraber geldiğini görüyorum.

İKİNCİ SAHNE

(Arlequin kafası midesine kadar eğik veya başka her hangi aptalca bir tavırla girer, dans hocası, Peri, Trivelin.)

PERİ. — Sevimli çocuk, üzgün görünüyorsunuz: burada hoşunuza gitmeyen bir şeymi var?

ARLEQUIN. — Ne bileyim, ben!

PERİ, *(Gülen Trivelin'e.)* — A. rica ederim gülmeyin. Bu beni tahkirdir. Kendisini seviyorum. Ona saygı göstermeniz için bu kâfidir. *(Bu sırada arlequin sinek avlar. Peri Arlequin'le konuşmaya devam eder.)*
• Dans dersinizi almak istemez misiniz sevgili yavrum?

ARLEQUIN, *(işitmemiş gibi.)* — Ha!

PERİ. — Benim hatırım için, dersinizi almak istermisiniz?

ARLEQUIN. — Hayır.

PERİ. — Nasıl olur? Bu kadar küçük bir şeyi, sizi seven bir kimseden, benden nasıl esirgersiniz?

(Bu arada Arlequin Perinin parmağında bir büyük yüzük görür, gider onun elini eline alır, yüzüğe bakar ve aptalca gülerek başını kaldırır.)

PERİ. — İstermisiniz? Onu size vereyimmi?

ARLEQUIN. — Yaaaaa.

PERİ, (parmağından yüzüğü çıkarır, ona uzatır, ve Arlequin yüzüğü kabaça alırken.) — Azizim Arlequin, sizin gibi, yakışıklı bir delikanlı, bir hanım kendisine bir şey uzatınca onu alırken el öpmelidir.¹

(Bunun üzerine Arlequin aç gözlülükle Perinin elini alıp öper.)

PERİ, (Trivelin'e.) — Maksadımı anlamıyor, fakat yanılması hoşuma gitti. (İlave ederek.) Şimdi kendi elinizi öpünüz.

(Arlequin elinin üstünü öper, Peri içini çeker ve yüzüğü kendisine verirken) İşte yüzük, buna karşılık dersinizi alınız, (der.) (Dans hocası Arlequin'e reverans yapmasını öğretir. Arlequin, konuya uygun olarak zekâsının imkânları nispetinde bu sahneyi süsler, şenlendirir.)

ARLEQUIN. — Canım sıkılıyor.

PERİ. — Yeter bu kadar, sizi eğlendirmeye çalışacağız.

¹ Saygı belirtisi olarak Arlequin'in kendi elini öpmesi lâzımken Perinin elini öpmesi, Perinin "Maksadımı anlamıyor" mukabelesine yol açmıştır.

ARLEQUIN, (sevincinden sıçrayarak.) — Eğlenmek, eğlenmek.

ÜÇÜNCÜ SAHNE

PERİ, ARLEQUIN, TRİVELİN, ŞARKICILAR,

OYUNCULAR.

(Peri Arlequin'i yanında bir çimen seti üzerine oturtur. Dans edildiği sırada Arlequin ıslık çalar.)

BİR ŞARKICI, (Arlequin'e.) — Esmer güzeli aşk seni çağırıyor.

ARLEQUIN, (budala budala ayağa kalkar.) — İsitmiyorum. Nerededir? (Seslenir.) Hey! hey!

ŞARKICI, (devamla.) — Esmer güzeli, Aşk seni çağırıyor.

ARLEQUIN, (yerine oturarak.) — Daha çok bağırsın.

ŞARKICI, (Arlequin'e Periyi göstererek.) — Görüyorsunuz bu sihirkâr şeyi?

Ateşi kıvılcımlaşan gözleri.

Her ân sana tekrar ediyor.

Aşk seni çağırıyor, esmer güzeli.

ARLEQUIN, (Perinin gözlerine bakarak.) — Allah Allah, ne tuhaf şey!

BİR ŞARKICI ÇOBAN KIZI, (Arlequin'e) — Seviniz, seviniz. Bundan tatlı bir şey olamaz.

ARLEQUIN. — Öğretin, bana öğretin bunu.

ŞARKICI KIZ. — (Ona bakarak devam eder:)

Ah ne kadar acıyorum bu halinize

Düşündükçe ne saadet derim kendime

(Erkek şarkıcıyı göstererek) Atys'in¹ bu bahiste senden daha çok bildiğine.

PERİ. — Sevgili Arlequin, bu tatlı şarkılar size hiç ilham vermiyor mu? Ne hissediyorsunuz?

ARLEQUIN. — Büyük bir iştah hissediyorum.

TRİVELİN. — Yani, akşam yemeğini özlüyor. Bakınız, bir köylü size köy dansı zevkini tattıracak, sonra da yemeğe gideriz.

(Bir köylü danseder.)

PERİ, (tekrar oturur, Arlequin'i de oturtur. Arlequin uyur. Dans bitince Peri Arlequin'i kolundan çeker ve kalkarken.) — Uyukluyor musunuz? Sizi eğlendirmek için ne yapmalı ki?

ARLEQUIN, (uyanarak ağlar.) — Hi, hi, hi. Babacığım! Anamı görmüyorum.

PERİ, (Trivelin'e.) — Haydi, götürünüz onu, belki yemek yerken oyalanır, üzüntülerini unutur. Ben biraz çıkıyorum. O yemeğini bitirince, bırakın, istediği yerde gezinsin.

¹ Gökün kızı, yer yüzünün ve hayvanların ilâhesi, Satürn'ün eşi, Jüpiter, Nipton ve Plüton'un annesi Cybèle, kendisinin papazı, Frijia çobanı Atys tarafından aldatılmıştır. Burada Atys adı şarkıcıya verilmiş olup, piyesin akışı, Peri, Silvia ve Arlequin arasındaki duruma benzetilmektedir.

DÖRDÜNCÜ SAHNE

SILVIA, ÇOBAN

(Silvia sahneye çoban-kızı kıyafetinde girer, arkasından elinde değneği bir çoban gelir.)

ÇOBAN. — Güzel Silvia! benden kaçyorsun.

SILVIA. — Başka ne yapmamı istiyorsunuz? Canımı sıkan bir şeyden, hep aşktan bahsediyorsunuz.

ÇOBAN. — Ne hissediyorsam ondan bahsediyorum.

SILVIA. — İyi ama, ben hiçbir şey hissetmiyorum.

ÇOBAN. — İşte beni ümitsizliğe düşüren de bu.

SILVIA. — Kabahat bende değil. Bütün çoban kızlarımızın her birinin artlarından ayrılmayan birer çobanı olduğunu pek iyi biliyorum; kızlar bana sevdiklerini, iç çektiklerini söylüyorlar ve bundan zevk alıyorlar. Bana gelince, ben çok bahtsızım. Benim için içini çektiğini söylediğindenberi, ben de içimi çekmek için elimden geleni yaptım; çünkü ben de başkaları kadar sevinç duymak isterim. Eğer bunun sırrını bilseydim, seni hemen mesud ederdim, çünkü ben doğuştan iyi bir insanım.

ÇOBAN. — Ne yazık ki, sır olarak seni sevmekten başka bir şey bilmiyorum.

SILVIA. — Bu sırrın bir değeri olmadığı besbelli; çünkü seni hâlâ sevmiyorum, ve bundan dolayı da üzgünüm. Sen, beni sevmek için ne yaptın acaba?

ÇOBAN. — Ben mi? Seni gördüm; işte o kadar.

SILVIA. — Bak ne kadar fark var! Ben ise, seni ne kadar çok görürsem o kadar az seviyorum. Her ne ise, git, git. Belki bir gün gelir de.... Ama beni üzme. İşte şimdi eğer burada kalırsan, senden nefret ederim.

ÇOBAN. — Mademki böylesi hoşuna gidiyor, çekilir giderim; ama beni teselli için, ver elini öpeyim.

SILVIA. — A, olmaz. Bunun bir lûtuf olduğunu söylüyorlar, bunu yapmak tâ dürüst değil, ve söyledikleri doğru da, çünkü çoban kızlarının bunu gizli tuttuklarını biliyorum.

ÇOBAN. — Bizi kimse görmüyor.

SILVIA. — Orası öyle ama, mademki bir kabahtır; başkalarına verdiği gibi, bana da zevk vermeden asla yapmak istemem.

ÇOBAN. — Öyleyse, Allaha ısmarladık güzel Silvia, arasına beni düşün.

SILVIA. — Peki, peki.

BEŞİNCİ SAHNE

ARLEQUIN, SILVIA

SILVIA. — Aşkiyle şu çoban ne kadar da canımı sıkıyor! Benimle her konuştuğu zaman şeytanlarım tepeme çıkıyor. (*Arlequin'i görerek.*) Fakat bu gelen kim? Allahım ne güzel delikanlı! (*Arlequin bir mantarlı topla¹*) oynayarak girer, böylece Silvia'nın

¹ Bir mantar parçasına birkaç küçük tüyün saplanmasıyla meydana getirilen "Hacı Yatmaz"ı andırır bir oyuncak.

ayaklarının dibine kadar gelir ve oynarken düşürdüğü topu yerden almak için eğilir, Silvia'yı görür. Şaşkın, iki büklüm kalır, yavaş, yavaş ve sarsıla, sarsıla doğrulur. Tamamiyle doğrulunca da kıza bakar. Kız, utangaç, gidiyormuş gibi yapar. Arlequin şaşkınlık içinde, kıızı durdurur ve: Ne kadar da acele ediyorsunuz! der.

SILVIA. — Sizi tanımadığım için gidiyorum.

ARLEQUIN. — Beni tanıımıyorsunuz, yazık. Öyle ise tanışalım, istermisiniz?

SILVIA, (*yine utangaç.*) — İsterim.

ARLEQUIN, (*gülerek.*) — Ne kadar güzelsiniz!

SILVIA. — Ne kadar naziksınız.

ARLEQUIN. — A, katiiyen, doğruyu söylüyorum.

SILVIA, (*o da biraz gülümseyerek.*) — Siz de, siz de pek güzelsiniz.

ARLEQUIN. — Daha iyi! Nerede oturuyorsunuz? Sizi görmeğe geleceğim.

SILVIA. — Çok yakında oturuyorum, fakat gelmeyiniz, birbirimizi hep burada görmek daha iyi; çünkü, beni seven bir çoban var; kıskanacak peşimizi bırakmayacaktır.

ARLEQUIN. — Bu çoban sizi seviyormu?

SILVIA. — Evet.

ARLEQUIN. — Şu küstaha bakın! Ben onu istemem. Siz kendisini seviyormusunuz?

SILVIA. — Hayır. Kendisini hiçbir vakit sevmemişim.

ARLEQUIN. — İyi olmuş. Ancak birbirimizi sevmeliyiz. Bir deneyin yapabilecekmisiniz?

SILVIA. — Hiç güçlük çekmeden, Bundan kolay bir eşy görmüyorum.

ARLEQUIN. — Sahi mi?

SILVIA. — O, ben asla yalan söylemem. Ya siz nerede oturuyorsunuz?

ARLEQUIN. — Şu büyük evde.

SILVIA. — Ne, Perinin evinde mi?

ARLEQUIN. — Evet.

SILVIA, (mahzun.) — Ben her zaman bahtsızım.

ARLEQUIN, (o da mahzun.) — Neniz var sevgilim?

SILVIA. — Ne olacak, o Peri benden daha güzeldir. Dostluğumuzun devam etmemesinden korkuyorum.

ARLEQUIN, (sabırsızlıkla.) — Ölmeği tercih ederim. (*Şefkatle.*) Kederlenmeyin benim küçük meleğim.

SILVIA. — Demek beni daima seveceksiniz?

ARLEQUIN. — Ömrüm boyunca.

SILVIA. — Beni aldatıyorsanız çok yazık olacak, o kadar düpedüz bir kızım ki! Fakat, koyunlarına dağılıyor; kaybolan olursa beni azarlarlar, gitmeliyim. Tekrar, ne zaman gelirsiniz?

ARLEQUIN, (kederli.) — Ah şu koyunlar ne kadar da canımı sıkıyor.

SILVIA. — Benim de, ama ne yapmalı! Akşama doğru burada bulunur musunuz?

ARLEQUIN. — Muhakkak. (*Kızın elini tutar*) Ah, güzel, küçük parmaklar. (*Kızın elini öper.*) Hiçbir zaman bu kadar güzel, şeker şey görmedim.

SILVIA, (gülerek.) — Allaha ısmarladık. (Kendi kendine.) İşte içimi çekiyorum ve bunun için hiçbir sır öğrenmeğe lüzum kalmadı. (Giderken, mendilini isteyerek düşürür.)

ARLEQUIN, (mendili yerden alarak.) — Sevgilim.

SILVIA. — Ne istiyorsunuz dostum? A, benim mendilim, verin onu.

ARLEQUIN, (mendili uzatır, tekrar geri çeker, tereddüt eder.) — Hayır, onu saklamak istiyorum, bana arkadaşlık eder. Bununla ne yaparsınız?

SILVIA. — Bazan yüzümü yıkar, ve bununla silinirim.

ARLEQUIN. — Hangi tarafiyle? Söyleyin, o tarafı öpeyim.

SILVIA. — Her tarafiyle. Fakat, acelem var, koyunlarım hiç görünmüyor. Allaha ısmarladık birazdan görüşürüz.

(*Arlequin* güldürücü işaretler yaparak kızı selâmlar ve gider.)

ALTINCI SAHNE

PERİ, TRİVELİN

PERİ. — E..... bizim delikanlı akşam kahvaltısını yedimi?

TRİVELİN. — Evet, hem de dört kişilik. İştah bakımından diyecek yok.

PERİ. — Şimdi nerededir?

TRİVELİN. — Çayırılarda mantarlı topla oynuyor zannederim. Ama, size verecek bir havadisim var.

PERİ. — Nedir?

TRİVELİN. — Merlin sizi görmeğe geldi.

PERİ. — Karşılaşmadığıma pek memnunum; Çünkü sevmeden, aşıkmiş gibi görünmek çok sıkıntılı oluyor.

TRİVELİN. — Gerçekten Madam, bu safdil oğlanın, öbürünü yüreğinizden söküp atması pek yazık oldu. Merlin sevincin zirvesinde; sizinle pek yakında evleneceğini sanıyor. Biraz önce, resminize bakarak bana "Onun kadar güzel bir şey tasavvur edermisin? Ah, Trivelin beni ne büyük zevkler bekliyor." diyordu. Fakat, görüyorum ki, bu zevklere ancak hayalinde kavuşabilecek. İnsan iyi ve güzel bir hakikata belbağladıktan sonra pek hazin bir çaredir bu. Tekrar gelecek, onunla işin içinden nasıl çıkacaksınız?

PERİ. — Şimdiki halde onu aldatmaktan başka yapacak bir şey görmüyorum.

TRİVELİN. — Bundan azıcık olsun vicdan azabı duymuyormusunuz?

PERİ. — Ah, ehemmiyetsiz bir şey için vicdanıma danışmakla geçirecek vaktim yok. Kafamda başka şeyler var.

TRİVELİN, (kendi kendine.) — Mükemmel kadın kalbi buna derler işte.

PERİ. — Arlequin'i görmediğim için canım sıkılıyor; gidip kendisini arayacağım. Hah, işte bize doğru geliyor. Ne dersin Trivelin? Her zamankinden daha üzgün duruyor gibi görünüyor bana.

YEDİNCİ SAHNE

PERİ, TRİVELİN, ARLEQUIN

(Arlequin, elinde Silvi'nin mendili ile girer, onu seyreder, hafif hafif yüzüne sürer.)

PERİ, (Trivelin'le konuşmaya devam ederek.)-- Yalnız başına ne yapacağını merak ediyorum. Sen yanımda dur, ben, bizi görünmez bir hale getirecek olan yüzüğü döndüreceğim.

(Arlequin sahnenin kenarına gelir, Silvia'nın mendilini tutarak sıçrar, mendili göğsüne kor, yere yatar, mendilin üzerinde yuvarlanır, ve bütün bu hareketleri neşe ile yapar.)

PERİ, (Trivelin'e.) — Bu ne demek? Garip şey, bu mendili nereden almış. Benim mendillerimden birini bulmuş olmasın? Eğer böyleyse, Trivelin, bütün bu halleri uğur saymalı.

TRİVELİN. — Ben bunun keçi kokan bir paçavra olduğunu iddia ederim.

PERİ. — Hayır, olamaz. Kendisiyle konuşacağım. Dışardan geliyormuşuz gibi görünmek için biraz uzaklaşalım. (birkaç adım uzaklaşırlar.)

ARLEQUIN, (şarkı söyleyerek dolaşır.) — Ter li ta ta lita.

PERİ. — Günaydın Arlequin.

ARLEQUIN, (reverans yaparak ve mendili koltuğunun altına sıkıştırarak.) — Pek nâciz hizmetkârınızım.

PERİ, (*Trivelin'e yavaşça.*) — Nasıl! Tavırlara bak! Burada bulunduğu gündenberi benimle hiç böyle konuşmamıştı.

ARLEQUIN, (*Periye.*) — Madam, bir kimseyi sevince ne hissedildiğini bana söylemek lûtfunda bulunur musunuz?

PERİ, (*fevkalâde memnun, Trivelin'e.*) — Trive'nin işitiyor musunuz? (*Arlequin'e*) Sevince yavrum, o kimseyi her zaman görmek arzu edilir; o kimseden ayrılmak istenmez; ondan ırak olunca üzüntü gelir, şiddetli ihtiras, sabırsızlık, ve çoğu zaman istek duyulur.

ARLEQUIN, (*keyiften sıçrayarak ve kendi kendine.*) — İşte benim duyduklarım.

PERİ. — Bütün bu söylediklerimi hissediyor musunuz?

ARLEQUIN, (*ilgisiz bir tavırla.*) — Hayır, bir tecessüsten ibaret.

TRIVELİN. — Doğrusu gevezelik ediyor.

PERİ. — Gevezelik ediyor, doğru; ama cevabı hoşuma gitmedi. Azizim Arlequin, bahsettiğiniz kimse ben değilmiyim?

ARLEQUIN. — Ben budala değilim, düşündüğümü söylemem.

PERİ, (*ateşli ve sert bir sesle.*) — Bu da ne demek? Bu mendili nereden aldınız?

ARLEQUIN, (*Periye korkuyla bakarak.*) — Yerden aldım.

PERİ. — Kimindir o?

ARLEQUIN. — Şeyin. (*Duraklıyarak.*) Bilmiyorum.

PERİ. — Bu işin içinde can sıkıcı bir sır var. O

mendili bana verin. (*Mendili çeker alır ve mendile mahzun mahzun baktıktan sonra, kendi kendine.*) Mendil benim değil. O bunu öpüyordu! Her neyse şüphelerimi kendisinden saklayalım; korkutmayalım onu; yoksa benden her şeyi gizler.

ARLEQUIN, (*mahviyetle ve şapkasını indire rek.*) — Ne olur? Acıyın bana, mendili verin.

PERİ, (*gizlice içini çekerek.*) — Alın Arlequin, mademki hoşunuza gidiyor, onu sizden zorla almak istemem.

(*Arlequin mendili alırken Perinin elini öper, selâmlayarak gider.*)

PERİ. — Bizi bırakıyorsunuz! Nereye böyle?

ARLEQUIN. — Bir ağacın altında uyumaya.

PERİ, (*yavaşça.*) — Gidin peki, gidin.

SEKİZİNCİ SAHNE

PERİ, TRİVELİN

PERİ. — Ah, Trivelin, mahvoldum.

TRİVELİN. — İtiraf ederim ki, Madam, hiçbir şey anlayamadığım bir macera bu. yumurcağa ne oldu?

PERİ, (*ümitsizlikle ve şiddetle.*) — Akli başında Trivelin, akıllı ama, benim durumum evvelkinden daha parlak değil, her zamandan fazla delice seviyorum. Ah, benim için ne darbe! Bu küçük nankör bana ne kadar da sevimli göründü! Ne kadar değişmiş, gördün mü? Benimle konuşurken tavırlarına dikkat ettin

mi?Çehresi ne kadar incelmışti! Ve, bütün bu incelikleri benden almış değil. Hislerinde daha şimdiden incelik var. Kendini tuttu, bana mendilin kime ait olduğunu söylemeğe cesaret edemiyor. Kıskanacağı mı seziyor. Ah, şimdiden bu kadar akıllanmış olması için muhakkak aşık olmalı. Ne kadar da bahtsızım! Benim o kadar istediğim o "Sizi seviyorum" sözünü başkası işitecek, ve bana öyle geliyor ki, tapılmağa lâyık olacaktır. Bütün ümitlerim boşa çıktı, Gidelim Trivelin. Şimdi rakibimi bulmak gerek. Onun peşinden gideceğim ve görüşebilecekleri her yeri dolaşacağım. Sen de bir taraftan ara, çabuk ol, ölüyorum.

DOKUZUNCU SAHNE

SILVIA, KUZİNLERİNDEN BİRİ

(Sahne değişir ve uzaklarında koyunların otlatıldığı bir çayırı gösterir.)

SILVIA. — Biraz dur . kardeşim. Sana hemen hikâyemi anlatıvereyim ve sen de bana biraz fikir ver. Bak, o geldiği zaman ben buradaydım. Yaklaşınca kalbim bana kendisini sevdiğimi söyledi. Ne harikulâde şey! O da yaklaştı; benimle konuştu. Bana ne dedi biliyon musun? O da beni seviyormuş. Köyün bütün koyunlarını bana verselerdi bu kadar sevinmezdim. Doğrusu, bütün çoban kızlarının bu kadar sevinçle sevdiklerine şaşmıyorum; dünyaya geldiğimdenberi sevmekten başka bir şey yapmak istemezdim. Sevmeyi o kadar tatlı buluyorum ki. Ama, hepsi bu

kadar değil; birazdan gelecek. Elimi bile öptü ve eminim yine öpmek isteyecek. Bana nasihat ver; senin o kadar aşkın oldu ki; Elimi öpsün mü? bırakayım mı?

KUZİN. — Sakın ha. Ciddi ol, bu aşkın tutukluluğunu artırır.

SILVIA. — Nasıl! Sevgiyi devam ettirmek için bundan daha kolay bir çare yok mu?

KUZİN. — Hayır. Sevdiğini kendisine o kadar söylememen lâzım.

SILVIA. — Bundan insan kendini nasıl alıkor. Kendimi tutmak için daha çok gencim.

KUZİN. — Elinden geleni yap. Beni bekliyorlar. çok kalamam. Allaha ısmarladık kardeşim.

ONUNCU SAHNE

SILVIA (yalnız)

SILVIA. — Ne kadar da endişeliyim! Ciddi olmak zorunda kalmaktan sa sevmemeği tercih ederim; ama o bunun aşkı yaşattığını söylüyor. Tuhaf şey, bu kadar can sıkıcı bir usul değiştirilmelidir. Bunu icat edenler, muhakkak benim kadar sevmiyorlardı.

ON BİRİNCİ SAHNE

SILVIA, ARLEQUIN

SILVIA. — İşte sevgilim. Kendimi zaptetmek ne kadar da güç olacak. (*Arlequin Silvia'ya görür-görmez sevinçle sıçrayarak onun yanına gelir, Silvia-*

yı, mendilini ilıstırdığı şapkasiyle okşar; Silvia'nın etrafında döner; arada bir mendili öper ve yine arada bir Silvia'ya okşar.)

ARLEQUIN. — Meğer burada imişsiniz, küçük meleğim...

SILVIA, (gülümseyerek.) — Evet, sevgilim.

ARLEQUIN. — Beni gördüğünüze sevindiniz mi?

SILVIA. — Oldukça.

ARLEQUIN, — Oldukça, bu yetmez.

SILVIA. — Yeter, daha fazlası lâzım değil.

(Arlequin Silvia'nın elini alır, Silvia ne yapacağını şaşırarak görünür.)

ARLEQUIN. — Ben sizin böyle demenizi istemiyorum. (Silvia'nın elini öpmek ister.)

SILVIA, (elini çekerek.) — Hiç değilse, elimi öpmeyin.

ARLEQUIN. — Yeni bir işkence bu! Siz insanı aldatıyorsunuz. (Ağlar)

SILVIA, (Arlequin'in çenesini tutarak ve şefkatle.) — Ne yazık! sevgilim, ağlamayın.

ARLEQUIN, (inlemeğe devamla.) — Siz bana yar olacağınızı vaadetmişsiniz.

SILVIA. — E, oldum, a!

ARLEQUIN. — Hayır. İnsan sevince elinin öpülmesine mani olmaz. (Elini Silvia'ya uzatarak) Alın, işte bakın, sizin gibi yapıyormuyum?

SILVIA, (Kuzinin nasihatlarını hatırlayarak ve içinden.) — Kuzinim ne derse desin, ben sabredemiyeceğim. (Yüksek sesle) İşte, işte gönlünüz olsun sevgilim, madem istiyorsunuz, öpün elimi, öpün. Fakat

dinleyin beni, sizi ne kadar sevdiğimi sormayın bana çünkü size ne kadar sevgim varsa onun yarısını söyleyeceğim. Bu sizi, içimden, bütün kalbimle sevmeme mani değil, ama sizin bunu bilmemeniz lâzım. Bilmeyiniz bana olan sevginizi söndürecek. Öyle dediler bana.

ARLEQUIN, (*kederli.*) — Size bunu söyleyenler hep yalan söylemişler. Onlar bizim halimizi anlamayan bir takım ahmak gevezelerdir. Elinizi öptüğüm ve beni sevdiğinizi söylediğiniz zaman yüreğim atıyor, bu da, bu şeylerin sevgime yararlı olduğunun delilidir.

SILVIA. — Olabilir, çünkü benim de sevgim artıyor. Fakat ne olursa olsun, mademki doğru değil diyorlar, gelin bir kaza olmaması için bir anlaşmaya varalım. Sizi çok sevip sevmediğimi her soruşunuzda ben size hiç sevmediğim cevabını vereceğim, halbuki bu sahi olmayacak, ve, siz elimi öpmek istediğiniz zaman, ben razı olmayacağım, halbuki içimden ben de isteyeceğim.

ARLEQUIN, (*gülerek.*) — Hah, hah, pek tuhaf olacak. Pekâlâ. Ama, bu anlaşmadan önce, bırakın elinizi istediğim gibi öpeyim. Bu defaki yapmacık olmayacak.

SILVIA. — Öpünüz, dediğiniz doğru.

ARLEQUIN, (*Silvia'nın elini öper, tekrar öper ve sonra tattığı zevki düşünerek.*) — Ama sevgilim, anlaşma belki ikimizi de darıltacaktır.

SILVIA. — Bizi birbirimize iyice darılttığı zaman, kendimize hâkim olamayacak mıyız?

ARLEQUIN. — Doğru, sevgilim. Karar verdik, değilmi?

SILVIA. — Evet.

ARLEQUIN. — Çok eğlenceli olacak. Bakalım nasıl yapacağız? (*Burada Arlequin işi şakaya vurarak sorar.*) Beni çok seviyormusunuz?

SILVIA. — Çok değil.

ARLEQUIN, (*ciddî.*) — Bu, şaka değilmi? Halbuki.

SILVIA, (*gülerek.*) — A, şüphesiz.

ARLEQUIN, (*şaka etmeğe devamla ve gülerek.*) — Bana elinizi veriniz, yavrum.

SILVIA. — Olmaz.

ARLEQUIN, (*gülerek.*) — Halbuki, çok isteğini-
zi biliyorum.

SILVIA. — Sizden ziyade; ama söylemek istemi-
yorum.

ARLEQUIN, (*evvelâ gülerek, sonra tavrını değiştirip, kederli.*) — Elinizi öpmek istiyorum, yoksa darılırim.

SILVIA. — Şakamı ediyorsunuz sevgilim?

ARLEQUIN, (*hep kederli.*) — Hayır.

SELVIA. — Ne? Ciddî mi?

ARLEQUIN. — Ciddî

SILVIA, (*elini uzatarak.*) — Öyle ise alınız.

ON İKİNCİ SAHNE

PERİ, ARLEQUIN, SILVIA

PERİ, (*yüzüğü ters çevirerek ve kendi kendine.*) — Ah, işte felâketimi görüyorum.

ARLEQUIN, (*Silvia'nın elini öptükten sonra.*) — A, şaka ediyordum.

SILVIA. — Beni tuzığa düşürdünüz, farkındayım ama, ben de istifade ettim.

ARLEQUIN, (*daima Silvia'nın elini tutmakta devam ederek.*) — İşte pek hoşuma giden küçük bir söz.

PERİ, (*kendi kendine.*) — Ya Rabbi, ne dil dökme Gözükelim. (*Yüzüğünü çevirir.*)

SILVIA, (*Periyi görmesiyle korkar ve haykırır.*) — Ay.

ARLEQUIN. — Uf.

PERİ, (*Arlequin'e, kızgın.*) — Ne kadar çok şey öğrenmişsiniz.

ARLEQUIN, (*şaşkın.*) — Ehe, ehe, sizin burada olduğunuzu bilmiyordum.

PERİ, (*Arlequin'e bakarak.*) — Nankör. (*Elindeki değnekle Arlequin'e dokunur.*) Takip edin beni. (*Sonra bir şey söylemeden değnekle Silvia'ya dokunur.*)

SILVIA, (*büyülenmiş.*) — Aman, Allahım.

(*Peri, önünde gayet ölçülü adımlarla yürüten Arlequin'le beraber çıkar.*)

ONÜÇÜNCÜ SAHNE

SILVIA, BİRKAÇ CİN

SILVIA, (*yalnız, titrer bir halde ve yerinden kılmıdamadan.*) — Ah, kötü ruhlu kadın! Korkudan nâ-lâ titriyorum. Eyvah! Belki sevgilimi öldürecek. Beni sevdiği için, onu hiçbir zaman affetmeyecektir. Ben yapacağımı bilirim. Gidip, köyün bütün çobanlarını toplayacağım ve onun evine götüreceğim. Hadi.

(*Silvia yürümek ister fakat bir adım atamaz.*) A, ne oldu bana? Kimildanamıyorum. (*Birçok defa çabalar ve devam eder.*) Ah, büyücü kadın, ayaklarımı afsunlamış. (*Bunun üzerine birkaç cin Silvia'yı kaldırmağa gelir.*) Ay, ay, ay, Baylar bana acıyın, imdat. imdat.

CİNLERDEN BİRİ. — Bizi takip edin, bizi takip edin.

SİLVIA. — İstemem, evime dönmek istiyorum.

BAŞKA BİR CİN. — Gidelim (*Silvia'yı kaldırıp götürür.*)

ON DÖRDÜNCÜ SAHNE

PERİ, ARLEQUIN

(*Sane değişir ve Perinin bahçesini gösterir.*)

PERİ, (*önünde, başı öne eğik yürüyen Arlequin'e.*) — Ne kadar da hileciymişsin! Sana gösterdiğim bütün ihtimamlara, bütün şefkate rağmen sevimli görünemedim sana, ve bu değişiklik sefil bir çoban kızının eseri. Cevap ver, nankör! Bu kadar seviyecek ne buldun onda? Söylesene.

ARLEQUIN, (*tekrar budalalaşmış gibi görünerek.*) — Ne istiyorsunuz?

PERİ. — Yapmacıktan budala görünmemeni tavsiye ederim sana. Eğer bana olduğun gibi görünmezsen, seçilmeğe değmeyen o beğendiğin kadını hançerlediğimi göreceksin.

ARLEQUIN, (*acele ve korkuyla.*) — Hayır, hayır istediğiniz kadar akıllı olacağımı vaadediyorum.

PERİ. — Onun üstüne titriyorsun.

ARLEQUIN. — Kimsenin ölümünü görmeği sevmeni de.

PERİ. — Eğer beni sevmezsen, benim öldüğümü göreceksin.

ARLEQUIN. — Kendinize karşı öfkeli olmayınız böyle.

PERİ, (*kendine acındırarak.*) — Ah, aziz Arlequin'im; bana bak; beni ümitsizliğe düşürdüğüne pişman ol; aklının nereden geldiğini unutacağım; ama mademki aklın var, sana teklif ettiğim menfaatlara takdir etmene yarasın.

ARLEQUIN. — Bakınız, aslında, görüyorum ki kabahatlıyım; siz öbüründen yüz defa daha güzelsiniz, daha güzel giyinmişsiniz. Kendi kendime kıızıyorum.

PERİ. — Acaba neden?

ARLEQUIN. — Sizden çirkin olan o şeytana kalbimi kapatırdım da.

PERİ, (*gizlice içini çekerek.*) — Arlequin, seni aldatan, seninle alayeden, ve seni sevmeyen bir kimseyi sevmek istermisin?

ARLEQUIN. — İş buna gelince, beni delicesine seviyor o.

PERİ. — Seni aldatıyordu. Ben bunu çok iyi biliyorum. Çünkü, köyün çobanlarından, aşığı olan biriyle evlenecek. Eğer istersen gidip onu aratayım, gelsin sana kendisi söylesin.

ARLEQUIN, (*elini göğsüne, kalbinin üstüne koyarak.*) — Tik, tak, tik, tak. Uf, bu sözler beni hasta ediyor (*Sonra acele.*) Haydi, bunu bilmek istiyorum.

Allah belasını versin, eğer beni aldatıyorsa!... Onu cezalandırmak için, gözleri önünde sizi okşayacağını, sizinle evleneceğim.

PERİ. — O halde kendisini aratıyorum.

ARLEQUIN, (*hâlâ heyecanlı.*) — Ama, siz çok zekisiniz. O benimle konuşurken siz burada olursanız, ona surat asarsınız, o sizden korkar ve bana düşüncesini açıkça söylemez.

PERİ. — Ben çekilirim.

ARLEQUIN. — Aman Allahım! Siz bir büyücüsünüz, bize biraz önceki gibi oyun oynayacaksınız, o da şüphelenecek. Siz herkesin arasındasınız ama görünmezsiniz. Hile yapmanıza aslâ razı olmam! Burada gizlice bulunmayacağınıza yemin ediniz.

PERİ. — Peri sözü üzerine yemin ederim.

ARLEQUIN. — Bu yemin işe yararmı bilmem, fakat şimdi hatırlıyorum, bana hikâyeler anlatırlarken, Six, Tix veya Styx¹ üzerine yemin edildiğini söylerlerdi.

PERİ. — Hepsi bir.

ARLEQUIN. — Hangisi olursa olsun, yemin edin. Mademki çekiniyorsunuz, yemin en iyisi.

PERİ, (*dalgın dalgın düşündükten sonra.*) — Peki, katiyen burada bulunmayacağım, Styx üzerine sana yemin ederim, ve çoban kızını buraya getirmelevi için emir vereceğim.

ARLEQUIN. — Bende de bu arada gidip gezerek sızlanacağım.

¹ Mitolojiye göre, cehennemleri yüz defa dola-
nan ırmak. Tanrılar bu ırmak üzerine yemin ederler
ve bu yeminlerini bozmazlardı.

ON BEŞİNCİ SAHNE

PERİ YALNIZ

PERİ. — Yemin beni bağlıyor, fakat, çoban kızını, ben burada bulunmadan korkutmak çaresini de bilmez değilim, tedbirim hazır. Yüzüğümü, onlara görünmeden dinleyecek ve konuştuklarını bana bilecek olan Trivilin'e veririm. Çağırayım onu. Trivelin! Trivelin!

ON ALTINCI SAHNE

PERİ, TRİVELİN

TRİVELİN. — Ne istiyorsunuz Madam?

PERİ. — Şu çoban kızını buraya getirin, kendisiyle konuşmak istiyorum; ve siz şu yüzüğü alınız. Ben kızdan ayrılınca, Arlequin'e, gelip onunla konuşması için haber verin, ve onlar tarafından katiyen görünmemek için yüzüğü çevirmek tedbiri sayesinde, Arlequin'i o farkında olmadan takip eder, konuştuklarını dinlersiniz. Sonra da gelip ne konuştuklarını bana söylersiniz. Anlıyor musunuz? Rica ederim, dikkatli olun.

TRİVELİN. — Peki Madam. (*Çıkar.*)

ON YEDİNCİ SAHNE

PERİ, SILVIA

PERİ, (bir ara yalnız.) — Benimkinden daha acıklı bir macera var mıdır? Daha fazla ıstırap çekmek

için, sevdiğimden daha ziyade sevmem lâzım değil; bununla beraber, daha biraz ümidim var. İşte rakibim. (*Silvia'ya*) Yaklaşınız, yaklaşınız.

SILVIA. — Madam, beni yine burada zorla alıkoymak mı istiyorsunuz? Eğer o güzel delikanlı beni seviyorsa kabahat benim mi? Bana güzelsin diyor; eh güzel olmamak elimde değil.

PERİ, (*hiddetle, kendi kendine.*) — Ah, her şeyi kaybetmekten korkmasam, şu kızı parçalarım. (*Yüksek sesle.*) Dinleyin beni küçük kız. Eğer bana itaat etmezseniz, sizi bin bir işkence bekliyor.

SILVIA. — Eyvah!Söyleyin istediğinizi

PERİ. — Arlequin buraya gelecek, Kendisiyle oyalanmak istediğinizi, onu hiç sevmediğinizi, ve sizi köyden bir çoban ile evlendireceklerini söylemenizi emrediyorum. Konuşmanız sırasında hiç görünmeyeceğim, ama siz beni görmeden ben burada bulunacağım; eğer emirlerime son derece dikkatle baş eğmezseniz ve ona benim istediğim gibi konuşmağa sizi zorladığımı sezdirecek en küçük bir kelimeyi ağzınızdan kaçırırsanız, yapılacak işkenceler için her şey hazırdır.

SILVIA. — Ben.... ben ona kendisiyle alayettiğimi söyleyeceğim ha! Bu akla sığar mı? O ağlamağa başlayacak, ben de ağlayacağım. Bunun önüne geçilemeyeceğini siz de bilirsiniz.

PERİ, (*hiddetle.*) — Bana karşı gelmeğe cesaret ediyorsunuz!.... Cehennemin cinleri, götürünüz, zincirlerle bağlayınız onu; işkencelerin hiç birini ihmal etmeyiniz.

CİNLER GELİR

SILVIA, (ağlayarak.) — Benden, mümkün olmayan bir şeyi istemek için, sizde hiç vicdan yokmu?

PERİ, (Cinlere.) — Gidin, sevdiği nankörü getirin ve kendisini gözleri önünde öldürün.

SILVIA. — Ölüm mü? Ah, Madam, onu getirtebilirsiniz, kendisinden nefret ettiğimi söyleyeceğim, ve, aslâ ağlamayacağımı vaadediyorum size, çünkü onu çok seviyorum.

PERİ. — Eğer, bir damla gözyaşı dökerseniz, eğer sâkin görünmezseniz, o da siz de mahvolursunuz. (Cinlere) Çıkarın zincirlerini. (*Silvia'ya*) Onunla konuşmanızdan memnun kalırsam sizi evinize göndereceğim. Şimdi gelecektir. Burada bekleyiniz.

ON SEKİZİNCİ SAHNE

SILVIA, ARLEQUIN, TRİVELİN

SILVIA, bir ara yalnız. — Sevgilimin kendisini sevdiğimi sanmaması için, gözyaşlarımı hemen durdurmalıyım. Zavallı çocuk. Bu, kendisini elimle öldürmek olacak. Ah, mel'un Peri! Aman gözlerimi sileyim, işte geliyor.

(*Arlequin* mahzun ve başı eğik girer, *Silvia'nın* yanına gelinceye kadar bir kelime söylemez, onun önünde durur, konuşmadan bir ara kıza bakar, ve sonra, görünmeden *Trivelin* girer.)

ARLEQUIN. — Sevgilim!

SILVIA, (ilgisiz bir tavırla.) — Ne var?

ARLEQUIN. — Bana bak.

SILVIA, (şaşırmış.) — Bütün bunlar neye yarar? Beni sizinle konuşmak için buraya getirdiler. Acelem var, ne istiyorsunuz?

ARLEQUIN, (tatlılıkla.) — Beni aldattığınız doğrumu?

SILVIA. — Evet, bütün yaptığım ancak kendime bir eğlence bulmak içindi.

ARLEQUIN, (şafkatle, Silvia'ya yaklaşıp.) — Sevgilim, açıkça söyleyiniz, o hain Peri burada değil, çünkü, yemin etti bana. (Silviayı okşayarak.) İşte söyle.... sâkin olunuz sevgilim. Söyleyiniz, siz bir vefasız mısınız? Çirkin bir çobanın eşimi olacaksınız?

SILVIA. — Evet, tekrar ediyorum, bütün bunlar doğru.

ARLEQUIN, (bütün gücüyle ağlayarak.) — Hi, hi, hi...

SILVIA, (kendi kendine.) — Cesaretim kırılıyor. (Arlequin, cebini araştırır, küçük bir bıçak çıkarır, yenisinde biler.) Ne yapıyorsunuz? (Arlequin cevap vermez, sanki hız almak içinmiş gibi kolunu uzatır, ve göğsünü biraz açar.) Ah, kendini öldürecek. Durunuz sevgilim; size yalan söylemeğe beni mecbur ettiler. (Yanında sandığı Periye.) Peri Hanım, beni affediniz. Burada hangi yerde iseniz durumu görüyorsunuz.

ARLEQUIN. — Ah ne saadet! Tutunuz beni sevgilim, sevinçten bayılacağım.

(Silvia Arlequin'i tutar, Trivelin birden gözlerine görünür.)

SILVIA, (şaşıarak.) — Ah işte Peri!

TRIVELİN. — Hayır çocuklarım, Peri değil. Ama görünmeden sizi dinlemek için yüzüğünü bana verdi. Bu kadar müşfik iki aşığı onun gazebine bırakmak çok yazık olacak. Kaldı ki, Peri, kendisine bağlı olduğum, dünyanın en cömert büyücüsüne sadık kalmadığı için, kendisine hizmet edilmeğe lâyık değildir. Müsterih olun, saadetinizi temin için size bir çare bulacağım. Silvia, Arlequin'in sizden memnun görünmemesi lâzım, ve siz de Arlequin'le alay ederek kendisini terkeder görüneceksiniz. Beni bekleyen Peri'yi aramağa gideceğim ve size verdiğim emri eksiksiz yerine getirdiğinizi söyleyeceğim; sizin Arlequin'i bırakıp gittiğinizi gözleriyle görecektir. Size gelince Arlequin, Silvia çıkınca siz Peri ile kalacak ve o vakit vefasız Silvia'yı artık düşünmediğinizi temin ederek, o büyük kadına bağlandığınıza yemin edecek ve ustalıkla, şaka ediyormuş gibi, değneğini almağa çalışacaksınız. Şunu bilin ki, değnek elinize geçmez Peri'nin ikinizin üzerinde hiçbir hükmü kalmayacak ve kendisine değnekle dokununca bu defa siz ona hâkim olacaksınız. O vakit buradan çıkabilir ve hoşunuza gidecek olan hayatı kurabilirsiniz.

SILVIA. — Allahtan sizi mükâfatlandırmasını dilerim.

ARLEQUIN. — Ah, ne namuslu adam! Değneğe sahip olunca şapkanızı tepeleme parayla dolduracağım.

TRIVELİN. — Hazırolun: Peri'yi buraya getireceğim.

ON DOKUZUCU SAHNE

SILVIA, ARLEQUIN

ARLEQUIN. — Kıymetli sevgilim, sevinç bütün benliğimi sardı; vaktımız varken gelin öpeyim sizi

SILVIA. — Aman susunuz sevgilim; birbirimizi dalma okşayabilmek için, bunu bu saatta yapmayalım. Geliyorlar. Değneği ele geçirebilmek için beni iyice tahkir ediniz.

YİRMİNCİ SAHNE

PERİ, TRİVELİN, ARLEQUIN, SILVIA

ARLEQUIN, (*kızmış gibi.*) — Hadi oradan, küçük düzenbaz.

TRİVELİN, (*Peri'ye.*) — Öyle sanıyorum ki, Madam, artık memnun olacaksınız.

ARLEQUIN, (*Silvia'yı azarlamaya devamla.*) — Gidiniz buradan, hileci kız. Şu küçük utanmaza bakınız! Çıkınız buradan, sizi gidi cellât!

SILVIA, (*gölerek.*) — Hah, hah! Ne gülünç adam! Allahaismarladık, Allahaismarladık. Aşığım la evlenmeye gidiyorum. Küçük oğlan, başka defa size bütün söylenenlere inanmayınız. (*Peri'ye.*) Gideyim mi Madam?

PERİ, (*Trivelin'e.*) — Çıkarınız onu Trivelin.

YİRMİ BİRİNCİ SAHNE

PERİ, ARLEQUIN

PERİ. — Size doğruyu söylemiştim, gördünüz a.

ARLEQUIN, (*belirli bir kayıtsızlık.*) — Ah, umurumda bile değil; size eşit olmayan çirkin, küçük bir

kız. İşte iyi bir insan olduğunuzu artık görüyorum. Aman ne ahmakmışım! Bir kere oldu. Karı kocanınca telâfi ederiz.

PERİ. — Nasıl aziz Arlequin, yani, beni sevecekmisiniz?

ARLEQUIN. — Ya kimi sevebilirim? Muhakkak gözüm bağlanmıştı. Bakın, Silvia'nın ihaneti başlangıçta beni kızdırmıştı; fakat şimdi, kırların bütün çoban kızlarını *kötü bir iğneye* satarım. (*Tatlılıkla*) Ama, bu kadar budalalık ettiğim için, artık belki siz beni istemezsiniz?

PERİ. — Sevgili Arlequin, efendim, kocam olacaksın, evet seninle evleneceğim; sana kalbimi, malımı mülkümü, kudretimi veriyorum. Memnun musun?

ARLEQUIN, (*Peri'ye tatlı tatlı bakarak.*) — Ah sevgilim, ne kadar hoşuma gidiyorsunuz. (*Perinin elini alarak*) Ben size kendimi veriyorum. Ve bunu da. (*Verdiği şapkasıdır*) sonra bunu da. (*kılıcını Perinin yanına kor ve onun değneğini alırken.*) Bu değneği de ben yanıma koyacağım.

PERİ, (*endişeli ve Arlequin'in değneği tuttuğunu görerek.*) Veriniz, o değneği bana veriniz yavrum. Kıracaksınız.

ARLEQUIN. — Yavaşçacık, yavaşçacık.

PERİ. — Çabuk veriniz, o bana lâzım.

ARLEQUIN, (*değneği ustalıkla Peri'ye dokundurarak.*) — Güzel! Şuraya oturunuz, uslu olunuz bakayım.

PERİ, (*bir çimenli sete oturarak.*) — Ah, mahvoldum, ihanete uğradım.

ARLEQUIN, (gülerek.) — Ben ise, bundan daha keyifli olamam. Hah, hah! Biraz evvel beni akılsızım diye azarlıyordunuz. Görüyorsunuz ki, sizden de akıllıyım. (Arlequin bu sırada sevincinden sıçrar, güler, danseder, ıslık çalar ve arada bir Perî'nin yanına gider ve değneği göstererek.) Uslu oturunuz, büyüci Hanım, çünkü bunu görüyorsunuz ya? (Bu arada herkesi çağırır.) Hadi, benim küçük sevgilim buraya getirilsin. Trivelin, benim uşaklarım ve bütün şeytanlar nerede? Çabuk, emrediyorum, kumanda ediyorum.... yoksa.... (Arlequin'in çağrısı üzerine herkes gelir.)

YİRMİ İKİNCİ SAHNE

PERİ, ARLEQUIN, SİLVIA, TRİVELİN, OYUNCULAR, ŞARKICILAR VE CİNLER.

ARLEQUIN, (Silvia'ya doğru koşarak ve değneği kendisine göstererek.) — Benim kıymetli sevgilim, işte âlet, şu saatta büyücüyüm. İşte, alınız, sizin de büyücü olmanız lâzım. (Değneği Silvia'ya verir.)

SİLVIA, (sevincinden sıçrayarak değneği alır.) — Ah sevgilim, artık bizi kimse kıskanamayacak. (Silvia'nın bu sözleri söylemesiyle beraber birkaç cin ilerler.)

CİNLERDEN BİRİ. — Siz bizim Hanımımızsınız, bizden ne istersiniz?

SİLVIA, (Cinlerin yaklaşmasından şaşırarak geri çekilir.) — A yine beni korkutan kötü adamlar.

ARLEQUIN, (öfkeli.) — Allahın belâları, sizi terbiye edeceğim. (Silvia'ya.) Verin değneği şunları bir

döveyim. (Değneği alır ve Trivelin'e varıncaya kadar, cinleri, oyuncularını, şarkıcıları kılıcıyla döver.)

SILVIA, (Arlequin'i durdurarak.) —Artık yeter sevgilim. (Arlequin herkesi tehdit eder. O ara, Silvia da Peri'ye yaklaşır ve selâmlayarak.) Günaydın Madam, nasılsınız? Demek, artık o kadar kötü değilsiniz? (Peri onlara hiddetle bakarak başını çevirir.) Ah! ne kadar da kızmış!

ARLEQUIN, (Peri'ye.) — Uslu olunuz! Artık Efendi benim .Hadi, bize hemen tatlılıkla bak bakalım.

SILVIA. — Bırakalım onu sevgilim, cömert olalım, acımak iyi bir şeydir.

ARLEQUIN. — Onu. affediyorum, ama istiyorum ki şarkı söylensin, dansedilsin ve sonra bir yerlere gidelim, orada kendimizi kıral ilân edelim.

SON

